

GJYKATA SUPREME E REPUBLIKËS SË KOSOVËS
VRHOVNI SUD REPUBLIKE KOSOVA
SUPREME COURT OF REPUBLIC OF KOSOVO

REPUBLIKA E KOSOVËS		REPUBLIKA KOSOVA
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS		VRHOVNI SUD KOSOVA
G.J.A.-Su.A	176/2014	
Dt:	07-05/2014	
PRISHTINË - PRISTINA		

Mbledhja e Përgjithshme e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës në të cilën ishin të pranishëm edhe gjyqtarët dhe përfaqësuesit tjerë nga EULEX-i, në bazë të nenit 22 të Ligjit për Gjykatat e Rregullta, më 23.04.2014, me shumicë votash miratoi këtë :

Mendim juridik

- I. *Vepra nga neni 305 të KPK ,konsumohet, vetëm nëse vlera e mallrave që tregtohet pa leje përkatëse është mbi 5000 €.*
- II. *I dëmtuari mund të tërhiqet nga propozimi për ndjekje penale deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor. Në situatën e tillë, pavarësisht asaj se prokurori shtetëror e tërheq apo jo aktin akuzues , merret aktgjykim refuzues.*
- III. *Gjykata ka të drejtë që çështjet ta adresoj në ndërmjetësim , pasi që akti akuzues është dorëzuar në gjykatë edhe pa pëlqimin e prokurorit.*
- IV. *Sekuestrimit të përkohshëm i nënshtrohen sendet dhe pasuria që kanë mundësiuar kryerjen e veprës penale.*

A r s y e t i m

Gjykata themelore në Mitrovicë , ka paraqitur kërkesë në Gjykatën Supreme për të dhënë një mendim juridik në çështjet si më poshtë:

1. Në kodin Penal të Republikës së Kosovës është inkriminuar vepra penale “Tregtia e ndaluar në nenin 305 me këtë përmbajtje: 1. Kushdo që pa autorizim shet, blen apo shkëmbimin e mallrave sendeve apo shërbimeve, dënohet me burgim prej tre (3) muaj deri në tre (3) vjet. 2. Kur kryesi i veprës penale nga paragrafi 1. i këtij neni ka organizuar rrjetin e shitësve ose të ndërmjetësve apo ka realizuar përfitim që kalon shumë prej pesëmbëdhjetëmijë (15.000) Euro, kryesi dënohet me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet. 3. Mallrat dhe sendet nga tregtia e ndaluar konfiskohen”, po ashtu në Kosovë është në fuqi ligji i vejanët për tregtinë e brendshme Nr.2004/18, I cili ligj tregtinë me mallra për çdo person fizik dhe juridik kur ajo ushtrohet pa regjistrim apo në vendet jo të përcaktuara e inkriminon si vepër kundërvajtëse.

Kjo pasi që nuk ka aspekt përcaktues të ndonjë element konkret që do të bënte që gjykata të mund të vendosë se kur do të kishim vepër penale dhe kur do të kishim kundërvajtje, po ashtu duke marrë parasysh Nenin 3 Zbatimi i Ligjit me të favorshëm.

2. Në Kodin Penal të Republikës së Kosovës është inkriminuar vepra penale “Shmangia mashtruese nga detyrimet doganore neni 318 që parasheh: Kushdo që me qëllim që vetes apo personit tjetër t’i mundësojë shmangien nga pagesa e tarifave tatimore doganore apo tarifave tjera ose detyrimeve doganore që paguhen me rastin e importimit apo eksportimit të mallrave, ose nëse doganës i paraqet dokument të rrejshëm lidhur me prejardhjen, vlerën, sasinë, cilësinë, llojin apo karakteristikat tjera të mallit, dënohet me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet. 2. Nëse vlera e pagesës së shmangur nga paragrafi 1. i këtij neni tejkalon pesëmbëdhjetëmijë (15.000) Euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim deri në pesë (5) vjet. 3. Nëse vlera e pagesës së shmangur nga

paragrafi 1. i këtij neni tejkalon tridhjetëmijë (30.000) Euro, kryesi dënohet me gjobë dhe me burgim prej një (1) deri në tetë (8) vjet. 4. Mallrat të cilat nuk janë deklaruar saktë apo vlera e pagesës së s shmangur, cilado që të jetë më e lartë, konfiskohen. Ndërsa po ashtu elementet e kësaj vepre penale janë të njëjta në Kodin Doganor dhe të Akcizave të Kosovës ku konsiderohet Kundërvajtje doganore, e paraparë kjo në nenin 276.

3. Në disa vepra penale të parapara në Kodin penal të Republikës së Kosovës, është paraparë që ato vepra penale ndiqen sipas propozimit të të dëmtuarit. Dilemat janë paraqitur në këtë çështje se a i lejohet të dëmtuarit që të tërhiqet nga ndjekja penale dhe po qëse i lejohet a nënkupton kjo se Prokurori i shtetit detyrimisht duhet të tërhiqet nga ndjekja penale, pasi që në praktikë ka raste kur edhe pse i dëmtuari tërhiqet nga propozimi i Prokurori i shtetit nuk tërhiqet nga ndjekja. Në Kodin e Procedurës penale nuk ka ndonjë dispozitë recidive që lejon të dëmtuarin që të tërhiqet nga propozimi, me përjashtim të nenit 454 ku parashihet se “I dëmtuari i cili është tërhequr nga propozimi për ndjekje penale dhe si rrjedhojë e kësaj procedura pushon, detyrohet t’i paguajë shpenzimet e procedurës penale nëse i pandehuri nuk ka paralajmëruar se do t’i paguajë ato” a nënkupton kjo dispozitë se i dëmtuari në momentin kur tërhiqet nga propozimi për ndjekje edhe prokurori më nuk ka propozim për ndjekje nga i dëmtuari, dhe në rast se të dëmtuarit i lejohet tërheqja nga propozimi a ka ndonjë afat kohor.
4. Në neni 232 të Kodit të procedurës Penale të Kosovës është paraparë procedura e ndërmjetësimit, ku prokurorit i është dhënë kompetenca që kallëzimin penal mund ta dërgojë në procedurën e ndërmjetësimit për veprat penale që janë të dënueshëm me gjobë apo me burgim deri në 3 vjet, mirëpo Kodi i procedurës penale nuk ka paraparë kompetencën e tillë që gjykata në procedurë penale ta dërgojë çështjen penale në procedurën të ndërmjetësimit. Ndërsa Ligji për ndërmjetësim në nenin 9 paragrafi 6 parasheh se gjykata mundet në secilën fazë të procedurës gjyqësore, deri në përfundimin e saj, t’i sugjeroj palët në procedurën e ndërmjetësimit, ky pra është ligj special që i jap mundësin Gjykatës që të delegojë kompetencën në procedurë e ndërmjetësimit.

A ka të drejtë gjykata që në mbështetje të dispozitës së Ligjit për ndërmjetësim kur i dëmtuari dhe i pandehuri japin pëlqimin që çështja të zgjidhet në procedurë e ndërmjetësimi ta dërgoj atë çështjen penale edhe pse nuk ekziston një kompetencë e tillë sipas kodit të procedurës penale që gjykata ta dërgojë çështjen penale në procedurë ndërmjetësimi. Nëse gjykatës i lejohej që çështja të dërgohej në procedurën e ndërmjetësimi, a duhet të merret edhe pëlqimi i prokurorit të shtetit apo vetëm pëlqimi i të dëmtuarit dhe të pandehurit.

5. Duke pasur parasysh formulimin e dispozitës së nenit 112 të KPP-ës para.1 e cila ka këtë formulim: “sendet që përkohësisht mund të sekuestrohen janë sende që mund të jenë prova gjatë një procedure penale, sende ose pasuri që kanë mundësuar kryerjen e veprës penale ose sende që konsiderohen dobi pasurore e fituar me kryerjen e veprës penale dhe për të cilat ligji parasheh sekuestrimin”. Nuk ka dilemë për sa ju për këtë provave dhe sendeve që konsiderohen dobi pasurore e fituar me kryerjen e veprës penale, kjo pasi që për provat kodit të procedurës penale i parasheh se sendet që shërbejnë si provë mund të sekuestrohen, po ashtu kodit penal në nenin 96 parasheh konfiskimin e dobisë pasurore.

Dilema për gjykatën ka ekzistuar dhe ekziston për sa i përket sendeve ose pasurisë që kanë mundësuar kryerjen e veprës penale, kjo pasi që në praktikë gjykata formulimin e dispozitës nga neni 112 par.1 pasuesi i fundit “ për të cilat ligji parasheh sekuestrimin” nuk ka dispozitë të përgjithshme në Kodin penal që gjykata duhet në çdo rast të sekuestroj sendet që kanë shërbye apo kanë mundësuar kryerjen e veprës penale, përveç se dispozita nga neni 69 ku parashihet dënimi plotësues “Marrja e sendit” dhe gjykata në procedurën paraprake gjer më tani e ka bazuar vendimin për sekuestrim të përkohshëm në nenin 69 në dispozitat materiale.

- I. Sa i përket veprës penale tregtia e ndaluar, të parashikuar nga neni 305 të KPK, patjetër duhet limituar shuma e mallrave të tregtuara pa leje, përndryshe kjo dispozitë nuk do mund të aplikohet në asnjë variant, bazuar në faktin se veprimet e njëjta njëkohësisht

konsiderohen edhe kundërvajtje , ashtu që në situatën e tillë do duhej zbatuar vetëm ligji që këto veprim i konsideron kundërvajtje si ligj më i favorshëm për të pandehurin.

Neni 8. i Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e Kodit Doganor dhe Akcizave të Kosovës Nr. 03/L-109, shprehet:

“Në rastet e parashikuara me nenin 273 të Kodit Penal të Kosovës (tani neni 305 i KPK), kur shuma e detyrimeve doganore të mallrave të importuara apo të eksportuara ilegalisht nuk e kalon shumën prej pesëmijë (5.000) Euro në vend të dënimit penal do të aplikohet gjoha administrative.

Me nenin 273 i ish KPK, vetëm emërtimi i veprës penale ka qenë kontrabandimi me mallra, ndërsa përshkrimi i veprës penale s’ka qenë fare kambatibël me emërtimin, por me veprën penale tregtia e ndaluar, siç është emërtuar tani me nenin 305 i njëjti përshkrim.

Me ligjin penal të Kosovës (LPK), këtë vepër penale e konsumonte vetëm ai i cili bënte tregti me vlerë ose sasi të madhe , ndërsa gjykata Supreme me qëndrim parimor përcaktonte se kur konsiderohet sasi-vlerë e madhe dhe çdo tregti e palejuar jo me vlerë-sasi të madhe konsiderohej kundërvajtje.

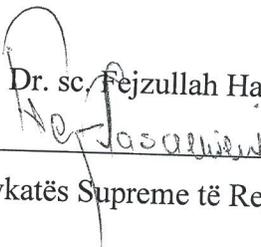
II. Sipas Kodit Penal të Kosovës , për disa vepra penale ligjdhënësi ka lënë në vullnetin e të dëmtuarit se donë apo jo të ndërmerret ndjekje, dmth. vepra penale ndiqet oficalisht ,por iniciativa duhet të vij nga i dëmtuari. Meqenëse Ligji nuk ka limituar kohën se deri në cilën fazë të procedurës penale i dëmtuari mund të tërhiqet nga propozimi për ndjekje penale, konsideroj se ai mund të tërhiqet gjatë gjithë procedurës, deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor në shkallë të parë (deri në fjalën përfundimtare).Në situatën kur i dëmtuari tërhiqet nga propozimi në shqyrtimin gjyqësor edhe nëse prokurori publik nuk e tërheq aktakuzën , gjykata përkundër faktit se këtë nuk e thotë neni 363 i KPK-s , duhet të marr aktgjykim refuzues duke u thirr në këtë dispozitë, ngase çështja në shqyrtim gjyqësor

përfundon vetëm me aktgjykim , me përjashtim kur kemi të bëjmë me vdekjen e të pandehurit,çështja përfundon me aktvendim.

III. Gjykata ka të drejtë çështjen ta adresoj te ndërmjetësuese, kur plotësohen kushtet ligjore edhe pa pëlqimin e prokurorit të shtetit, mirëpo ka për obligim, ta informoj atë për këtë adresim. Këtë e parasheh dispozita e nenit 9.par.6 e Ligjit për ndërmjetësim, i cili ligj është special në raport me KPPK, ngase ky ligj e rregullon çështjen e ndërmjetësimit në të gjitha aspektet.

IV. Me urdhër të gjykatës, përkohësisht mund të sekuestrohen edhe sendet dhe pasuria që kanë mundësuar kryerjen e veprës penale. Pavarësisht se KPPK ka përdorur shprehjen “Për të cilat ligji parasheh sekuestrimin”.Ngase me dispozitat e nenit 113 të KPPK, taksativisht janë përcaktuar sendet që nuk mund ti nënshtrohen sekuestrimit të përkohshëm dhe do ishte absolutisht e palogjikshme dhe në kundërshtim me qëllimin e ndërtimit të kësaj norme, që sendet apo pasuria e cila kanë mundësuar kryerjen e veprës penale të mos i nënshtrohen sekuestrimit të përkohshëm kur sekuestrimit ti nënshtrohen sendet që shërbejnë si provë në procedurë penale.

Dr. sc. Fejzullah Hasani

Kryetar i Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës